

จากผู้ปกครองถึงผู้ปกครอง (ตอน 2)

พฤติกรรมกระตุ้นตัวเอง

เด็กที่ยังมีการกระตุ้นตัวเองอยู่นั้น แนะนำให้ทำฟลอร์ไทม์ก่อน เมื่อทำได้สักระยะให้หาโอกาสพบ นักกิจกรรมบำบัด เพื่อแนะนำกิจกรรมที่เหมาะสมกับลูก ทั้งยังอาจนำมาต่อยอดหากิจกรรมด้วยตัวเองให้ ลูกทำได้อีกด้วย **อย่าพยายามลดพฤติกรรมกระตุ้นตัวเองของลูก** เพราะนั่นอาจเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกสามารถมีชีวิตอยู่ได้ในโลกใบนี้ **สิ่งที่ควรทำคือหากิจกรรมที่สอดคล้องกับระบบรับรู้ของลูก** เช่น ห่อตัวลูกด้วยผ้าห่ม นวดด้วยหมอน นวดด้วยมือให้วิ่ง กระโดด วาดน้ำ เล่นยิมนาสติก กระโดดแทมโบลิน หรืออื่นๆ

เมื่อลูกกระตุ้นตัวเองให้คุณใช้ท่าทาง น้ำเสียงสนุกสนาน เพื่อดึงความสนใจ ทำให้ลูกเห็นว่าคุณเป็นของเล่นที่สนุกที่สุดและเจ๋งที่สุดเลยทีเดียวนะ

ในบางครั้งลูกอาจต้องการเวลาที่จะจัดการกับระบบการรับรู้ของเขา แต่เมื่อคุณได้ใช้เวลาอยู่กับลูกแบบสนุกไปกับเขา โดยให้เขาเป็นผู้นำการเล่น คุณจะพบว่าคุณอยากที่จะหาอะไรมาเล่นกับเขาอีกเพิ่มเติม เติมระบบรับรู้ของลูก เพื่อสนุกไปกับการอยู่กับเขา นั่นจะทำให้คุณลดความกังวลในเรื่องพฤติกรรมกระตุ้นตัวเองของเขาไป เมื่อเป็นดังนั้นคุณก็จะพบว่าลูกเลี้ยงง่ายขึ้น และเมื่อใดที่ลูกหยุดอยู่กับตัวเองเพื่อเติมระบบ เมื่อเขาพร้อมคุณก็พร้อมที่จะเชื่อมต่อกับเขาในทันที เมื่อทำไปเรื่อยๆ จะพบว่าพฤติกรรมกระตุ้นตัวเองนั้น หายไปโดยไม่รู้ตัว

เราทั้งหมดรู้ว่า เด็กแต่ละคนและประสบการณ์ของแต่ละครอบครัวนั้นไม่เหมือนกัน และไม่มีใครบอกได้ว่าผลจะออกมาเป็นอย่างไร แต่ดิฉันก็ตระหนักได้ว่าเมื่อเลิกจับจ้องพฤติกรรมนั้นๆ และเข้าใจความต้องการในระบบที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน และพยายามช่วยลูกอย่างสุดความสามารถ ด้วยองค์ความรู้ เช่นนี้ เราจะไม่เพียงเริ่มรู้ว่าจะช่วยลูกอย่างไร แต่เป็นการสื่อสารส่งข้อความความรักแบบไม่มีเงื่อนไขไปให้ ลูกรับรู้ รักเขาในแบบที่เขาเป็น ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเรียกว่า “ดีหรือไม่ดี” และยิ่งคุณรักและให้ลูกของคุณมากเท่าไร ลูกคุณก็รับรู้ได้มากเท่านั้น

เล่นที่ไหนดี

ฟลอร์ไทม์นั้นเล่นได้ทุกที่ แล้วแต่พัฒนาการและระบบรับรู้ของเด็กแต่ละคน **แต่สถานที่เล่นต้องเป็นสถานที่ที่ไม่มีอะไรมาดึงสมาธิของทั้งตัวเองและลูกออกไปได้** เมื่อแรกแนะนำให้ทำกัน 1 ต่อ 1 ในห้อง ฟังระลึกว่าสถานที่นั้นต้องเหมาะกับลูกของคุณ ทั้งนี้ต้องทราบว่ามีสิ่งเร้าใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อลูกของคุณ เด็กบางคนชอบการเล่นแบบระบบ sensory นั่นคือการวิ่งหรือกระโดด ซึ่งเราสามารถทำเป็นเกมส์ได้ทั้งหมด เป้าหมายของการจัดสถานที่เล่นนี้ก็เพื่อทำให้ตัวคุณเองเป็นของเล่นที่น่าสนุกที่สุด หรือแม้ว่าคุณจะเป็นคนช่วยหยิบของเล่นหรือตุ๊กตาที่ลูกต้องการ พ่อแม่หลายคนวางของเล่นไว้บนชั้นที่มองเห็น แต่หยิบไม่ถึงก็เพื่อจะเป็นผู้ช่วยเหลือลูกในการหยิบนั่นเอง

ฟังระลึกว่าเมื่อคุณทำฟลอร์ไทม์คุณกำลังกระตุ้นพัฒนาการด้านการสื่อสารกล้ามเนื้อ มิติสัมพันธ์ และการแก้ปัญหาให้แก่ลูกของคุณ การจัดที่เล่นก็เป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน

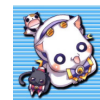
คำแนะนำสำหรับการจัดพื้นที่เล่น

เนื้อหาต่างๆด้านล่างนี้มาจากคำแนะนำของผู้ปกครองที่ใช้ฟลอร์ไทม์ ซึ่งสามารถนำไปดัดแปลงให้เหมาะสมกับที่อยู่อาศัย โดยพื้นที่เล่นควรคำนึงถึง**ความแตกต่างในความต้องการและความสนใจของเด็ก** เป็นสำคัญ ซึ่งพื้นที่เล่นควรมีลักษณะดังนี้ (ไม่จำเป็นต้องครบทุกข้อ – แล้วแต่ปัจจัยต่างๆของแต่ละบ้าน)

- เป็นพื้นที่ที่ไม่ถูกรบกวนและไม่รบกวนสมาชิกคนอื่นในบ้าน งดการดูโทรทัศน์(ทั้งผู้ปกครอง และเด็ก) ขณะทำฟลอร์ไทม์ และงดการรับโทรศัพท์ (ยกเว้นกรณีฉุกเฉิน)
- ควรเป็นพื้นที่ที่สงบ ปราศจากเสียง หรือกลิ่นรบกวน อากาศโปร่ง ห้องทาสีอ่อนๆ สบายตา และอยู่ใกล้ห้องน้ำ (ในกรณีต้องชำระล้าง)
- จัดพื้นที่ให้ปลอดภัยเพียงพอในการเล่น เช่น จัดหาพรมยางกันลื่น กันเปื้อน หรือเบาะนิ่มๆ ปูพื้นเพื่อป้องกันการลื่นหกล้ม หรือลดการกระแทกหากพลัดตก และหม่อมุมหรือขอบที่มีความคมของตู้หรือเฟอร์นิเจอร์ในห้องไว้(ในกรณีที่การเคลื่อนย้ายทำได้ยาก) เพื่อป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ
- ลดข้อจำกัด(ขอบเขต – ข้อห้าม) ต่างๆในการเล่นลง เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสารผ่านการเล่นกับเด็ก เช่น ป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับเฟอร์นิเจอร์และของใช้ราคาแพงและเสียหายง่าย โดยทำการเคลื่อนย้ายออกจากบริเวณพื้นที่เล่นหรือนำเฟอร์นิเจอร์ที่ไม่ต้องกังวลหากเกิดความเสียหายมาแทนที่ ตัวอย่างเช่น จัดหาโซฟาเก่ามาวางไว้เป็นที่ปีน, กระจาด, หรือนั่งทานขนม สำหรับเด็ก
- จัดหาของเล่นที่หลากหลายและเหมาะสมกับระบบรับรู้ต่างๆของเด็ก เช่น ตุ๊กตาขนสัตว์, ลูกบอล (หลากหลายชนิด – ยาง, ผ้า, หรือพลาสติก) ขนาดต่างๆ และหลากหลายสัมผัส(ผิวขรุขระ, ผิวเรียบ, นุ่มนิ่ม), ของเล่นเลียนแบบของจริง(เล่นสมมุติ – ชุดเครื่องครัว, ชุดคุณหมอ) เป็นต้น
- จัดหาชั้นวางของหรือกล่องเก็บของ แยกเป็นหมวดหมู่ เพื่อใช้เก็บของเล่นเมื่อเลิกเล่นแล้ว และเรียนรู้การแยกหมวดหมู่

โดยสรุปแล้วสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดพื้นที่เล่นและการเล่นกับเด็กมีดังต่อไปนี้

- ความปลอดภัยสำหรับเด็ก, ผู้ปกครอง, และสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น สถานที่, ของเล่น มีความปลอดภัยเพียงพอหรือไม่ (ทั้งสำหรับเด็ก และผู้ปกครอง), ในขณะที่เล่นสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ รอบตัวจะแตกหักเสียหายได้ง่ายหรือไม่
- ความเหมาะสมกับเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างของระบบรับรู้และความต้องการของเด็ก (โดยสังเกตจากสิ่งที่เด็กชอบและหลีกเลี่ยง หากสงสัย/ไม่แน่ใจ ให้ลองสอบถามจากนัก OT หรือนักพัฒนาการคลินิก) นอกจากนี้ความเหมาะสมในการเล่นอีกประการที่ควรคำนึงถึงคือ**ระดับพัฒนาการของเด็ก ไม่ใช่ดูจากอายุจริงของเด็ก** ซึ่งดูที่ความสามารถในการเล่น

- **ความสนุก** คือ คำนึงถึงความระดับความยากสำหรับเด็กกับสิ่งที่เล่นหรือการเล่น หากยากเกินไป ความสนุกก็จะไม่เกิด ฉะนั้นความสนุกของเด็กต้องมาก่อน แล้วค่อยๆเพิ่มความท้าทายในการเล่นให้มากขึ้นเมื่อเด็กสามารถทำได้ดีขึ้น
- **ความสะดวก/ง่าย/ไม่แพง** หมายถึงของเล่นหรือการเล่นที่หาหรือทำได้ง่ายและราคาไม่แพง, สามารถติดตั้งได้ง่าย ตัวอย่างเช่น ยางในรถยนต์เก่าๆที่ไม่รู้ (ลักษณะเหมือนห่วงยาง) นำมาให้เด็กนั่ง หรือเดินเล่นเพื่อฝึกการทรงตัว เป็นต้น

ตัวอย่างของและการเล่นที่สามารถนำมาใช้ในการจัดพื้นที่เล่น หาได้ง่ายและราคาไม่แพง

- พรหมยางกันลื่น กันเปื้อน และเบาะปูพื้นกันกระแทก
- แทมโบลิน (ใช้เตียงนอนสปริงแทนได้)
- จิงช้า (สามารถใช้เปลญวนผูกกับคานแทนได้)
- ลูกบอลขนาดต่างๆ (ขนาดใหญ่เด็กนั่งได้ และลูกเล็กๆสำหรับเด็กเตะ หรือขว้าง)
- ตะกร้าผ้า (สำหรับเก็บของเล่น และใช้ในเกมโยนลูกบอลลงตะกร้า)
- ไม้หนีบผ้า (เอามาหนีบต่อกัน ใช้ทำเป็นตัวต่อ, เล่นตากลเลื้อยผ้าให้ตุ๊กตา)
- ถูตาง่าย (ใช้ถูตาง่ายถนอมผ้าเวลาเอาเข้าเครื่องซักผ้าแทนได้ – ไว้สำหรับเก็บของเล่น และใช้ในเกมโยนรับลูกบอล – หากยังรับลูกบอลเล็กๆยังไม่ได้)
- ตุ๊กตาและของเล่นสมมุติต่างๆ เช่น ตุ๊กตา, หุ่นมือ, หุ่นนิ้ว, เลื้อยผ้าตุ๊กตา, โมเดลสัตว์, เครื่องครัว, ชุดคุณหมอ เป็นต้น (ใช้ในการเล่นสมมุติ – **ไม่แนะนำของเล่นใส่ถ่าน หากมีช่องใส่ถ่านให้เอาถ่านออก แล้วใช้เสียงเราเป็นแหล่งเสียง**)
- แป้งปั้น (โดว์ – Dough) หรือพุดตี้ (Thera-Putty) (ใช้ในการเล่นสมมุติ – ฝึกการรับสัมผัสทางมือ และกล้ามเนื้อมือ)
- ที่เป่าฟองสบู่, นกหวีด, ไมโครโฟนสำหรับเด็ก (เรียกความสนใจจากเด็ก – มองตามฟองสบู่, ฝึกกล้ามเนื้อปากในการเป่า และพยายามออกเสียง)
- คานทรงตัว (ใช้กระดานไม้ ขนาดหน้ากว้าง ประมาณ 4 – 5 นิ้ว แทนได้แต่ต้องระวังเลี้ยวไม้)
- อีฐบล็อค, อีฐมอญ (ใช้ทำเป็นขั้นบันไดให้เด็กเดินขึ้นลง และไว้วางพาดกระดานไม้ทำเป็นสะพานข้ามแม่น้ำ)
- ยางในรถยนต์ (แล้วแต่ขนาดที่จะหาได้ – ถ้าเป็นขนาดใหญ่ตั้งแต่ขนาดรถสี่ล้อขึ้นไป จะใช้ประโยชน์ได้มากกว่า)
- เชือกสำหรับร้อยลูกปัด (หากไม่ต้องการซื้อก็หาจากรองเท้าคู่เก่าๆ แล้วนำมาซัก)
- ลูกปัดขนาดใหญ่ๆ หลากสี (สำหรับร้อยกับเชือกผูกกรองเท้า ร้อยเป็นสร้อยคอ – ฝึกควบคุมมือ และกล้ามเนื้อมัดเล็ก)

- หมอนหนุนและหมอนข้าง, ผ้าห่ม (เล่นในห้องนอน - ใช้แทนเกมเดินสำรวจ เป็นสะพานข้ามคลอง, เดินป่า, ข้ามภูเขา)
- ผ้าห่ม, ผ้าห่มนวม (เล่นในห้องนอน - ใช้เป็นเปลแกว่งเล่นกัน, หรือเอามาม้วนให้เด็กอยู่ข้างใน - ทำแยมโรลจากม้วนผ้าห่ม)
- โต้ะ, เก้าอี้ (เล่นสมมติ, ฝึก SI - เอาผ้าห่มคลุมโต้ะเป็นกระโจม(เต็นท์/บ้าน), คลานลอดอุโมงค์เก้าอี้, เดินบนเก้าอี้หรือโต้ะเล็กๆ แทนคานทรงตัว)

ของเล่นที่สำคัญที่สุดคือ.....คุณ

ถึงแม้ว่าคุณจะมีของเล่นทุกอย่างตามตัวอย่างของเล่นด้านบน หรือจะมีของเล่นที่น่าตื่นตาตื่นใจสักแค่ไหน ของเล่นต่างๆเหล่านี้จะไม่มีประโยชน์อะไรในการทำฟลอร์ไทม์เลย หากมีเพียงแค่ของเล่น แต่ขาดผู้ปกครองที่เข้าใจถึงหลักที่แท้จริงของฟลอร์ไทม์คือ สัมพันธภาพ (ผูกพันกัน), สื่อสาร (ทั้งภาษากายเสียงและคำพูด), การคิด (ช่วยกันคิดแก้ปัญหาและต่อเติมเสริมแต่งวิธีการเล่น) และอารมณ์ (สนุกร่วมกัน) โดยในความเป็นจริงแล้ว **ของเล่นต่างๆสามารถเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้ปกครองเอง** (ใช้ตัวเองเป็นของเล่น, หรือใช้ของใกล้ตัว ร่วมกับทำทางและน้ำเสียงที่สนุก) เช่น ทำมือเป็นนกบิน, ปูไต่ (จิ้งจี้เด็ก), ชีหลัง (ชีม้า) หรือ นากล่องกระดาษ (แทนรถของเล่น/บ้านตุ๊กตา), แขนกิชู (เป็นกล่องสองทางไกล) เป็นต้น ซึ่งความคิดสร้างสรรค์เหล่านี้นอกจากจะทำให้การเล่นมีชีวิตชีวาขึ้นแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการพัฒนาเด็ก เป็นจุดแข็งที่ดีในการช่วยให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ และเกิดความยืดหยุ่นในการคิด (การเล่น) อีกด้วย

ตัวอย่างการเล่นโดยใช้ตัวผู้ปกครองเป็นของเล่น เช่น

- เกมซ่อนหา (เริ่มจากซ่อนใต้ผ้าห่ม ให้เด็กเห็นว่าเราซ่อน แล้วให้เด็กหา หลังจากนั้นผู้ปกครองค่อยๆเคลื่อนไปหลบที่อื่น เริ่มจากให้เด็กมองเห็นเร่าง่ายๆก่อน เช่น โผล่ขา แขนให้เห็น และส่งเสียงให้ได้ยิน)
- เกมจ๊ะเอ๋ (เอามือบังหน้า แล้วเปิดหน้าพร้อมส่งเสียงจ๊ะเอ๋กับเด็ก)
- จิ้งจี้ ปูไต่
- เกมไล่จับ
- เกมเป่า/หว่า พุง, มือ หรือเท้า (เอาปากผู้ปกครองวางไว้ที่พุงเด็ก เป่าพุงให้มีเสียงลมผ่านปาก)
- เครื่องบิน (จับเด็กโยนขึ้นฟ้า แล้วรับ เริ่มจากเบาๆก่อน)

พึงระลึกไว้ว่าจุดมุ่งหมายของสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้นในการเล่นกับเด็กจะเกิดได้จาก

“การที่มีคุณเป็นของเล่นที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก”

จากประสบการณ์จริง

ผลกระทบต่อครอบครัว เมื่อผู้ปกครองได้ทราบถึงคำวินิจฉัยของเด็กแล้ว หลายสิ่งหลายอย่างในชีวิตครอบครัวก็เปลี่ยนแปลงไปในทันที ในช่วงเวลาแห่งความสับสนวุ่นวายนี้ บางคนก็ **“เสียศูนย์”** ไป ชั่วขณะ บางคนก็ยัง **“ไม่ยอมรับความจริง”** กับสิ่งที่เกิดขึ้น **แต่ในช่วงเวลาเช่นนี้สิ่งหนึ่งที่จะต้องพยายามทำเป็นสิ่งแรกคือ **“ตั้งสติ”** ให้ได้ก่อน โดยจะต้อง **“เริ่มที่ตัวเรา”** เป็นคนแรก**

ตัวอย่างเช่นหากคุณโดยสารเครื่องบินไปกับลูก แล้วเกิดเหตุฉุกเฉินบนเครื่อง หน้ากากออกซิเจนถูกปล่อยออกมาจากที่เก็บแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดที่เราต้องทำคือ **“เอาหน้ากากใต้ออกให้ตัวเราก่อน”** แล้วจึงใส่หน้ากากให้ลูก เพราะหากเกิดอะไรขึ้นกับเรา ซึ่งเราไม่สามารถช่วยตัวเองได้แล้ว เราจะช่วยลูกของเราได้อย่างไร (ไม่ใช่สิ่งที่ย่ายในการทำให้มีสติคิดเช่นนี้ แต่ต้องพยายาม)

นอกจากนั้นการแบ่งหน้าที่กันภายในครอบครัวก็เป็นสิ่งจำเป็นอีกสิ่งหนึ่ง หน้าที่การดูแลลูกไม่ควรตกเป็นของคนเดียวคนหนึ่ง ควรร่วมมือกันในการดูแล โดย**ดูตามความจำเป็น, ความเหมาะสมและปัจจัยโดยรวมของแต่ละครอบครัว** เช่น หากพ่อหรือแม่ต้องทำงานนอกบ้านแล้วอีกคนเป็นผู้ดูแลเด็ก ก็ต้องมีการปรึกษาหารือกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้เห็นภาพรวมเดียวกันสำหรับการพัฒนาเด็ก เข้าใจความรู้สึกและแบ่งเบาความรู้สึกซึ่งกันและกัน (ร่วมทุกข์ ร่วมสุขด้วยกัน) ในกรณีที่ไม่สามารถดูแลเด็กได้จริงๆ (จำเป็นต้องทำงานนอกบ้านทั้งคู่ – ผากไว้กับสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือให้ผู้อื่นเลี้ยง) ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำ แต่ให้พึงระลึกไว้เสมอว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นจริงๆ หรือการที่ต้องออกจากงานเพื่อมาดูแลเด็กได้อย่างเต็มที่ ก็เป็นเรื่องใหญ่และละเอียดอ่อน ซึ่งจำเป็นต้องคิดให้รอบคอบ เพราะอาจมีผลกระทบต่อครอบครัวได้

คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

คำแนะนำจากคุณหมอกรินสแปนได้กล่าวไว้ว่า การทำฟลอไรท์เป็นสิ่งที่ใช้ความต้องการหลายๆอย่างจากสมาชิกทุกคนในครอบครัว ทั้งความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ ความร่วมมือกัน และทำให้เกิดความผ่อนคลายและความสงบสุขภายในบ้าน ดังนั้นไม่เฉพาะเด็กที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษเท่านั้น แต่เราควรทำฟลอไรท์กับทุกคนในครอบครัว ทั้งตัวเรา และสมาชิกทุกคนในครอบครัว

คำแนะนำจากพ่อแม่ฟลอไรท์ให้ความเห็นว่า สิ่งที่ต้องศึกษาให้เข้าใจก็คือ **“บันไดพัฒนาการทั้ง 6 ขั้น”** (รวมทั้งการศึกษาระบบการรับรู้ - SI) เพื่อให้เห็นภาพรวมของพัฒนาการและเห็นทิศทางในการพัฒนาเด็ก ผ่านช่วงเวลาต่างๆของพัฒนาการซึ่งไม่อาจข้ามแต่ละขั้นไปได้ นอกจากจะเข้าใจถึงพัฒนาการทั้ง 6 ขั้นแล้ว ยังต้องมีความ **“อดทน และไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคใต้ง่ายๆ”** อีกด้วย และอีกอย่างที่น่าสนใจคือ **“ภาษาท่าทาง (ภาษากาย)”** ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม ตัวอย่างเช่น เด็กมองมาที่เรา แล้วก็มองไปที่กล่องขนมคุกกี้ เราก็รู้ได้ทันทีว่าเด็กอยากกินคุกกี้ วิธีนี้ก็เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของเด็ก โดยการให้ภาษากาย เราก็หยิบกล่องขนมให้เด็กแล้วพูดว่า **“อ้อ อยากได้คุกกี้”** เพื่อ**ยอมรับการสื่อสารด้วยท่าทาง และการกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารจากเด็ก** อีกในครั้งต่อไป

นอกจากนั้นฟลอร์ไทม์ยังช่วยให้ผู้ปกครอง “เข้าใจลูกมากขึ้น” ทำให้มีแนวทางที่ดีในการเลี้ยงดูลูก เข้าใจในสิ่งที่ลูกเป็น หากเด็กทำในสิ่งที่ผู้ปกครองไม่ชอบใจ เช่นมีอาการ “หลุด” (ไม่สนใจสิ่งต่างๆรอบตัว รวมทั้งตัวผู้ปกครอง) สิ่งนี้ไม่ได้หมายความว่า เด็กๆไม่รักคุณ ไม่อยากสนใจคุณ หรือไม่เชื่อคุณ แต่ให้ผู้ปกครองพยายามเข้าไปสร้างสัมพันธ์ภาพกับเด็กต่อไป โดย “อย่าหมดกำลังใจ” ซึ่งการเดินทางนี้ต่อไปด้วยใจที่เข้มแข็งจะนำคุณไปสู่ “ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่” ได้ในที่สุด

เคล็ดลับการทำฟลอร์ไทม์ของดิฉัน

สำหรับดิฉัน การจะทำฟลอร์ไทม์ให้สำเร็จนั้นต้องประกอบไปด้วยสิ่งต่างๆ เหล่านี้

1. หลักการที่แม่นยำ ชัดเจน อันประกอบด้วย DIR นั่นคือการพัฒนาการมีสัมพันธ์ภาพ การสื่อสารและการคิด โดยยอมรับในความแตกต่างของระบบรับรู้ การประมวลผล และการวางแผนสั่งการ กล้ามเนื้อของลูก และใช้สัมพันธ์ภาพที่แน่นแฟ้นระหว่างแม่ลูก สรุปได้ว่าใจต้องนิ่ง เบิกบาน คงสมาธิอยู่ที่ลูก ให้เกียรติ ยอมรับ เปิดโอกาส รับฟัง ไม่คาดหวัง
2. ความรู้เรื่องพัฒนาการทั้ง 6 ชั้น และมีความรู้เรื่องพัฒนาการของเด็กปกติเทียบเคียงกันไป และรู้ว่าพฤติกรรมแบบนี้ของลูกบ่งบอกถึงระดับพัฒนาการขั้นใด รู้วิธีการเติมเต็มพัฒนาการในแต่ละชั้นของลูก รวมทั้งวิธีการพาลูกก้าวขึ้นขั้นต่อไป
3. รู้ว่าลูกนั้นมีระบบรับรู้อย่างไร ไวกินหรือเฉื่อยกิน สำหรับลูกดิฉัน เขาไวความรู้สึกและไวเสียง มีปัญหาประมวลผลผ่านการได้ยิน มีปัญหาวางแผนสั่งการกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ และมัดเล็ก
4. การมองหาแต่พัฒนาการที่ใช้การได้ของลูก โดยไม่จับจ้องที่พฤติกรรมที่ลูกแสดงออกมา

สิ่งเหล่านี้ หากจะพูดกันในภาษาที่เข้าใจง่าย สำหรับดิฉัน เมื่อจะเริ่มทำฟลอร์ไทม์ใจของเราต้องเต็มเปี่ยมไปด้วยความเข้าใจ เห็นใจในความยากลำบากตามระบบที่พร่องของเขา โดยมองว่าทุกพฤติกรรมของลูกมีเหตุผลเสมอ ลูกไม่ได้ต้องการที่จะแกล้งแม่หรือไม่ต้องการให้แม่ไม่รัก ให้แม่โกรธ ลูกเพียงไม่รู้ว่าต้องทำอะไร ยอมรับ ให้เกียรติ ให้ศักดิ์และสิทธิ์ในฐานะที่ลูกเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ซึ่งมีสิทธิ์ที่จะอยากหรือไม่อยากทำอะไร เปิดโอกาสให้ลูกคิด ทำ และพูดได้ตามที่ลูกต้องการ โดยมีแม่เป็นเพื่อนที่คอยรับฟังและอยู่ข้างๆ เสมอ สิ่งนี้คือพื้นฐานที่ต้องคิดและต้องเป็นอย่างนั้นจริงๆ ไม่สามารถที่จะแกล้งทำได้ เพราะลูกเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่จะจับความรู้สึกของเราได้อย่างถนัดถื่น ดิฉันพบว่าเมื่อใดก็ตามที่ใจของดิฉันไม่นิ่ง เมื่อนั้นดิฉันเริ่มหวังผล และลูกจะรับรู้และแสดงอาการต่อต้านทันที แม้ว่าอาการต่อต้านนั้นอาจจะหลากหลายและมีมิติตามพัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นก็ตาม แต่ก็รู้สึกได้ว่าลูกต่อต้านและถอยหนี ลูกไม่รู้สึกว่แม่เป็นเพื่อนมากพอที่ลูกจะไวใจ เปิดใจพูดคุยสิ่งที่ลูกคิดลูกรู้สึกออกมา แต่ครั้งใดที่ใจนิ่งสนิท มีแต่ความเข้าใจ เห็นใจ จะรับรู้ได้ทันทีว่าลูกนั้นพร้อมที่จะบอกจะเล่า หรือพยายามที่จะสื่อสารออกมาแม้ว่าบางครั้งลูกยังไม่มิตั้งศัพท์มากพอที่จะอธิบายคำพูดตามความคิดออกมาอย่างละเอียด แต่ลูกก็จะพยายาม นี่เองคงเป็นพลังของแรงจูงใจที่อยากจะทำ อยากจะสื่อสาร แรงจูงใจที่เป็นผลมาจากการรับรู้ถึงความเข้าใจ ความเป็นมิตรที่แม่มีให้อย่างจริงใจ แท้จริงแล้ว คนเราทุกคนก็ต้องการสิ่งนี้ไม่ใช่หรือ การรับฟังที่เป็นการฟัง

อย่างแท้จริง ฟังและคิดตาม ใฝ่ใจ และเป็นมิตรที่ปราศจากอคติและความคาดหวัง เพียงเท่านั้น เราก็พร้อมจะเปิดอกพูดคุยเพราะเห็นถึงความใฝ่ใจที่เขามีให้ เมื่อองค์ประกอบหลักคือใจของเราคิด ได้อย่างนั้นแล้ว ดิฉันจึงใช้ความรู้เรื่องพัฒนาการที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นช่วยย้่าลูกก้าวเดินต่อไปใน ขั้นพัฒนาการ ซึ่งนั่นไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป

5. หมั่นทบทวนบทเรียนและตัวเองในการพัฒนาลูก อย่างที่กล่าวไปแล้วว่าฟลอร์ไทม์คือบันไดแห่งความสร้างสรรค์ เมื่อก้าวเดินบนเส้นทางนั้นแล้วก็ต้องพยายามเดินให้ตรง การจะรู้ว่าเราเริ่มหย่อนหรือข้ามอะไรไปหรือเปล่านั้นก็ได้จากการทบทวน แม้เมื่อมีปัจจัยอะไรมาทำให้ออกนอกเส้นทางบ้าง แต่เมื่อเราทบทวนบทเรียนและไม่รามือ เราจะเตือนตัวเองให้กลับเข้าสู่เส้นทาง ชีวิตคือการเรียนรู้ ได้เรียน ได้คิด ได้ลองทำ แต่หากเมื่อได้ค้นพบแล้วว่าเส้นทางใดที่เป็นคำตอบที่สุดของตัวเอง เส้นทางนั้นก็จะเป็นเส้นทางหลักที่เราจะมุ่งหน้าไปให้ถึงจุดหมาย และหากระหว่างทางจะมีอะไรเข้ามาบ้างพอเป็นสีสัน ก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร

ดิฉันมักทบทวนหนังสือ บทความ การถาม-ตอบ เพื่อถอดบทเรียนต่างๆ นำไปปรับใช้ วิธีคือ ดิฉันจะเทียบพัฒนาการว่าขณะนี้ลูกมีพัฒนาการอยู่ในขั้นไหน และข้อไหน ข้อต่อไปคืออะไร จากนั้นก็จะตั้งเป้าที่จะพาลูกก้าวขึ้นขั้นต่อไปให้ได้ การตั้งเป้าหมายนั้นเป็นการตั้งเป้าหมายกับตัวเอง แต่กับลูก ดิฉันพบว่าตัวเองเพียงก้มหน้าก้มตาทำฟลอร์ไทม์ไปเรื่อยๆ ตามงานที่วางแผนไว้ เมื่อทำแล้วดิฉันจะจดบันทึกพฤติกรรมของลูก และเมื่อถึงเวลาหนึ่งดิฉันจะกลับมานั่งทบทวน ดิฉันพบว่าเมื่อแรกยังมีอาการขึ้นๆ ลงๆ ของลูก ซึ่งแปรผันตามอาการขึ้นๆ ลงๆ ของตัวเอง แต่เมื่อดิฉันนั่งได้ระดับหนึ่ง กลับพบว่าอาการขึ้นๆ ลงๆ ของลูกนั้นถอยห่างออกไปมากขึ้น จนกระทั่งไม่รู้สึกลูกก้าวหน้าถอยหลัง รู้สึกเพียงบางครั้งที่ลูกดื้อได้ทุกอย่าง ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยในช่วงหลังนี้ พฤติกรรมนี้ดิฉันก็เชื่อว่าเป็นความก้าวหน้าอีกอย่างของลูก ลูกเพียงต้องการทดสอบขอบข่ายอำนาจของทั้งตัวเองและพ่อแม่ การมองเช่นนี้ทำให้ลดแรงต้านเวลาลูกดื้อลงได้มาก ดิฉันเพียงมองอย่างมีสติ และไม่เสียดน้ำมันเข้ากองไฟอีก เพียงสะท้อนอารมณ์ ใฝ่ใจ และพยายามช่วยย้่าลูกคลี่คลายตัวเองลงอย่างเป็นธรรมชาติ

6. มองหาโอกาสที่จะพัฒนาลูกในทุกๆ ด้าน ทั้งฟลอร์ไทม์และ SI โดยใช้สิ่งที่ลูกสนใจเป็นแรงจูงใจ ดิฉันให้ลูกชายช่วยตักน้ำพริก ชงโกโก้ ชงน้ำชา โดยพยายามขอยงานให้เป็นชิ้นง่ายๆ ในช่วงแรกเพื่อให้ลูกทำได้และรู้สึกมั่นใจในการทำ เมื่อลูกก้าวหน้าขึ้น ดิฉันพบว่าตัวเองขอยงานให้ลูกน้อยลงเรื่อยๆ การให้ลูกได้ช่วยทำงานเล็กๆ น้อยๆ ที่ลูกชอบนั้น ได้ทั้งส่งสารกล่อมเนื้อ กล่อมเนื้อมัดใหญ่ มัดเล็ก คำศัพท์มากมาย ความภาคภูมิใจ บางครั้งการที่ลูกจะได้กินอะไรสักอย่างที่ลูกอยากกินนั้น ลูกต้องทำอะเจ็ช้เกียด โยน-รับบอล ฯลฯ แต่บนพื้นฐานความสนุกสนาน ด้วยจำนวนที่มากขึ้นเรื่อยๆ ตามความสามารถ บางครั้งเหมือนเป็นแม่ใจร้าย ด้วยดิฉันมักให้ลูกถือกระเป่าเอง ถือของที่ลูกอยากได้เอง เปิด-ปิดประตูที่หนักๆ เอง และพยายามให้ลูกช่วยตัวเองให้มากที่สุด เป้าหมายก็เพิ่มเติมระบบรับรู้ของลูกนั่นเอง

7. ความกระหายในการเล่นกับลูก หรือพัฒนาลูก เนื่องจากดิฉันและสามีมีงานประจำทำ และลูกก็เข้าโรงเรียนแล้ว ทำให้ในแต่ละวันเรามีเวลาให้ลูกเพียงประมาณ 3 ชั่วโมง แต่เราจะพยายามใช้เวลาที่มีอยู่ให้เต็มประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงลูกอีก 2 คนด้วย แรกๆ ดิฉันหรือสามีต้องแยกทำ

ฟลอร์ไทม์กับลูกแบบ 1 ต่อ 1 แต่เมื่อลูกก้าวหน้าขึ้น เราสามารถประสานการเล่นให้ลูกเล่นด้วยกันได้ทั้งหมด ปัญหาการให้น้ำหนักกับลูกคนเดียวคนหนึ่งจึงเบาบางลง และเมื่อใดที่เรามีโอกาสทำฟลอร์ไทม์กับลูกแบบ 1 ต่อ 1 เราจะไม่รีรอและรีบตะครุบโอกาสนั้นแบบคนกระหายใคร่ทำในทันที เมื่อถึงเวลาเสาร์อาทิตย์หรือวันหยุดของดิฉันและสามี เราจะทุ่มเทเวลาในการพัฒนาลูกอย่างเต็มที่และไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย ที่เป็นเช่นนั้นเพราะสิ่งที่ได้รับกลับคืนมาและเป็นกำลังใจให้เราตั้งมั่นที่จะก้าวเดินต่อ คือความก้าวหน้าของลูกนั่นเอง

8. ใช้ความละมุนละม่อมในการคลี่คลายความวิตกกังวลและความกลัวของลูก ลูกชายดิฉันปกติเป็นเด็กชอบเล่นน้ำสระมาก แต่ด้วยเคยเกิดอุบัติเหตุหัวที่มลงบ่อน้ำตื้นๆ หน้าโรงแรมเพราะมีวัชระโดดเหียงๆ ตู้อ่อน้ำด้วยความขบใจ จากนั้นลูกกลายเป็นเด็กกลัวสระน้ำและกลัวทะเล ลูกไม่ยอมแม้กระทั่งเข้าใกล้สระน้ำที่ลูกเคยไปรดปราน ทะเลที่ลูกเคยชอบลูกก็ไม่เล่น ได้แต่เดินไปเดินมาเล่นทรายเพียงอย่างเดียว เมื่อแรกดิฉันพยายามอย่างหนักที่จะให้ลูกกลับมาชอบสระน้ำให้ได้ แต่ลูกจับความรู้สึกได้และยังไม่ไว้ใจดิฉันมากพอ ลูกจึงต่อต้านและไม่ยอมลงน้ำเลยแม้แต่น้อย แต่เมื่อได้รู้จักฟลอร์ไทม์ และตั้งหลักได้พอสมควรแล้ว ดิฉันก็เลิกคาดหวัง ได้แต่บอกกับตัวเองว่าไม่เป็นไร ไม่ได้เดี๋ยวนี้ก็ไม่เป็นไร เรายังมีเวลา แต่ไม่เคยลบสิ่งนั้นไปจากใจ จากนั้นดิฉันก็ใช้ความสนุกของพี่น้องเป็นตัวดึงความสนใจ พี่น้องชอบเล่นน้ำ พ่อแม่ก็ลงกันหมด ทั้งเจียร์ทั้งปลอบ ลูกก็ยังไม่ลง ดิฉันต้องขึ้นๆ ลงๆ เล่นเอาล่อเอาเถิดอยู่อย่างนั้น ต่อมาลูกก็เริ่มแต่น้ำบ้าง เดินวนรอบสระบ้าง ไม่เป็นไร ค่อยเป็นค่อยไป ไม่นานก็เริ่มนั่งเอาเท้าจุ่มน้ำ ไม่นานก็ลงสระเด็ก และสุดท้ายก็ไปวิ่งรำที่สระใหญ่ด้วยความสนุกสนานและไม่ยอมขึ้นจากน้ำง่ายๆ กระบวนการทั้งหมดใช้เวลาไปไม่น้อย อีกตัวอย่างของความกังวลคือการกลัวคลื่นทะเล ดิฉันจึงต้องประณีตในการเลือกสถานที่เที่ยวของเรามากหน่อย เมื่อเจอทะเล ลูกมักจะลงไปย่ำน้ำหลังจากดูเชิงจืดจางอยู่จนใจใคร่ๆ เกือบเลิกเล่นไปแล้ว ดิฉันกลับไปที่นี่อีก 3 ครั้ง เพียงเพื่อให้โอกาสลูกที่จะกล้าเล่นน้ำทะเล กล้านอนบนหาดทรายให้คลื่นซัดตัวพร้อมพี่น้องแม้จะมีอาการแหยงๆ อยู่บ้าง ครั้งล่าสุดลูกเก่งขนาดกล้านั่งเรือแคนูที่ดิฉันเป็นคนพายข้ามไปอีกเกาะที่อยู่ไม่ไกลจากกันนัก จากนั้นดิฉันก็จะหาทะเลที่มีคลื่นแรงขึ้นมาหน่อยเพื่อเป็นโจทย์ต่อไปของครอบครัว
9. ผ่อนคลาย แม้เมื่ออารมณ์ไม่นิ่งพอที่จะทำฟลอร์ไทม์ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดิฉันก็จะเพียงใช้เวลาอยู่กับลูกแบบเป็นสุข ไม่ขัดแย้ง เพียงแค่เปิดเพลง ร้องเพลงร่วมกัน หรือแม่แต่นอนกอดกันเบาๆ เล่นหน้าเล่นตา แหย่ปากแหย่จมูกกัน เท่านั้นก็เป็นสุขได้
10. ระวังการมองพัฒนาการผิดหรือรามือ เมื่อลูกมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่แน่นอนหาพอที่ลูกจะเดินต่อไปได้ด้วยตัวเอง กรณีนี้ดิฉันจะกังวลมากเป็นพิเศษ เพราะกลัวว่าตัวเองจะพลาดหรือเสียเวลาอันมีค่าไปอีก ดิฉันจึงยังคงนัดพบผู้เชี่ยวชาญด้านการกระตุ้นพัฒนาการอยู่เป็นระยะ เพื่อประเมินการทำฟลอร์ไทม์ของดิฉันว่า เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของลูกหรือข้ามขั้นตอนไปหรือเปล่า รวมทั้งชวนเวียนเข้ามาอ่านมาตอบคำถามและบทความต่างๆ เพื่อเก็บรายละเอียดที่อาจมองข้ามไป เพราะหากเปรียบเทียบแล้วตัวดิฉันเองและลูกก็เปรียบเป็นเต่าที่อาจเดินช้า เข้าใจช้า แต่ดิฉันก็มั่นใจว่าเต่าแม่ลูกอย่างเราจะไม่ยอมหยุดเดินง่ายๆ เด็ดขาด

11. มองโลกแง่ดีและมีความหวัง แม้ว่าบางครั้งดิฉันอาจจะเหนื่อยแสนเหนื่อย แต่ดิฉันก็จะคิดเสมอว่าพรุ่งนี้อาจไม่เหนื่อยเท่าวันนี้ หรือแม้แต่บางครั้งที่ลูกดื้อและงอแงจนเกินจะอดทน ดิฉันจะเตือนตัวเองอยู่เสมอว่าลูกกำลังก้าวหน้าขึ้น และเขาก็กำลังทดสอบขอบข่ายของตัวเองอยู่ เท่านั้นใจก็เบิกบานและพร้อมที่จะต้อ้อพูดคุยกับลูกอย่างใจเย็น แม้ว่าบางช่วงลูกจะดื้อได้ทุกอย่างและดื้อได้แทบทุกเวลาก็ตามที
12. กฎของดิฉันมีแค่เพียงห้ามทำร้ายร่างกาย ห้ามทำร้ายข้าวของ และห้ามทำร้ายจิตใจ
13. หากเมื่อมีหลักการติดแน่นอยู่ในใจในกายแล้วเพียงทำทุกอย่างตามธรรมชาติ ที่ไม่อาจจะเลยความพอดีของแต่ละคนได้เลย

เมื่อเวลาผ่านไป คุณจะพัฒนาความรู้ความชำนาญและลูกของคุณก็จะโตขึ้นได้พัฒนาการตามมาเป็นเงาตามตัว คุณจะเรียนรู้ที่จะเชื่อในสัญชาตญาณของคุณมากขึ้น และจะกลายมาเป็นทีมงานกับนักบำบัดลูกของคุณรวมทั้งสมาชิกกลุ่มอื่นๆ อีกด้วย และในขณะเดียวกัน การสังเกตและการมีปฏิสัมพันธ์กับลูกของคุณทุกวันจะช่วยเติมพลังให้กับคำแนะนำของหมอและนักบำบัด คุณจะมีใจจดจ่อตลอดเวลาว่าลูกของคุณจะได้รับประโยชน์มากมายจากการเลี้ยงดูลูกด้วยความเหมาะสมตามแนวทางฟลอไรท์

14. ให้ลูกเป็นผู้นำการเล่น ไม่ว่าจะเล่นอะไร เมื่อเริ่มแรกที่ได้รับคำแนะนำว่าต้องเล่นกับลูกให้สนุก ดิฉันเองก็กังวลและคิดหนักอยู่ว่าจะเล่นอะไรดี มัวแต่คิดว่าเล่นนั้นเล่นนี้ดีกว่า น่าจะส่งเสริมโน่นนั่นดี แต่เมื่อเริ่มเล่นกับลูก ลูกกลับไม่สนุกไปกับเรา กลายเป็นว่าเราเล่นอยู่คนเดียว คงไม่ใช่แล้วละ เมื่อมองลูกดีๆ พบว่าแท้จริงแล้วลูกยังสนุกอยู่กับการเล่นแบบ Sensory คือลูกยังต้องการการเติมเต็มให้ระบบข้อต่อ ระบบเอ็นหรือกล้ามเนื้อทุกส่วน เราจึงกลับมาเล่นเกมที่เรียกว่าเป็นเกมคลาสสิกสำหรับบ้านเราจริงๆ นั่นคือ "เกมวิ่งไล่จับ"

เมื่อเราเห็นประโยชน์ของมันแล้วว่าลูกสนุกแม่สนุกพ่อสนุกพี่น้องก็สนุก มันจึงเป็นเกมที่หากวันใดที่พ่อและแม่นึกอะไรไม่ออกก็เล่นเกมนี้แหละ เฉพาะเกมนี้เกมเดียว ดิฉันสอนให้ลูกพูดและรู้จักคำศัพท์ได้นับไม่ถ้วน ได้ทั้งภาษากาย ภาษาท่าทาง สอนให้ลูกได้หัวเราะอย่างเต็มเสียง ได้ทั้งการสะท้อนอารมณ์ให้ลูกรู้จักว่าอารมณ์นี้เรียกว่าอารมณ์สนุก และสอนให้ลูกปล่อยอารมณ์สนุกออกมาให้เต็มที่ อารมณ์นี้คือตื่นเต้น สอนให้ลูกรู้จักการรอคอยอย่างมีความหวัง สอนให้ลูกรู้จักหวั่นไหวการออกตัววิ่ง และเมื่อลูกเริ่มเล่นสมมติได้ดิฉันก็สร้างเรื่องเข้าไป กลายเป็นรถไฟขบวนหนึ่ง จะไปไหนก็ว่ากันไป น้ำมันหมดบ้าง ล้อหลุดบ้าง หิวข้าวบ้าง เต็มอุปสรรคเข้าไปเรื่อยๆ ทั้งนี้ก็ต้องดูความพร้อมของลูกด้วย หากลูกเริ่มไม่สนุกก็เอาความสนุกใส่กลับเข้าไป เช่นปล่อยให้เป็นการวิ่งรถไฟไปมารอบๆ บ้านอย่างเดียว เมื่อลูกสนุกเต็มที่และน่าจะพร้อมเล่นสมมติ ดิฉันก็หยอดเข้าไปใหม่ ถอยเข้าถอยออกกันอยู่อย่างนี้ไปเรื่อยๆ ดิฉันไม่ได้คาดหวังว่าลูกจะต้องเล่นสมมติได้ต่อเนื่องยาวนาน และเป็นเรื่องเป็นราวได้ภายในระยะเวลาเท่าใด รู้แต่เพียงว่าถ้าลูกยังไม่ถึงขั้นนั้นก็เพราะว่าเขายังไม่พร้อม ไม่พร้อมก็ไม่พร้อม เรายังมีเวลา เพียงแต่ดิฉันจะไม่ยอมปล่อยเรื่องการทำให้ FT นี้เด็ดขาด เพราะรู้ว่าถ้าเราทำไปเรื่อยๆ วันหนึ่งเมื่อลูกพร้อม ดิฉันก็จะพร้อมที่จะต่อยอดไปกับเขา

จะเห็นได้ว่าเกมอะไรก็ได้ที่ลูกชอบ เมื่อใจเรายอมรับว่ามันเป็นสิ่งที่ลูกชอบ เราก็ไม่ต่อต้าน เมื่อไม่ต่อต้าน ใจก็ไม่เกิดอคติ พอไม่เกิดอคติ ใจก็เบิกบานพร้อมที่จะใช้เวลาไปกับลูกอย่างสนุก แม่ลูกสนุกด้วยกันและให้ลูกได้รับรู้ว่าแม่สนุกที่ได้ใช้เวลาอยู่กับเขา แม่ชอบสิ่งที่เขาสนใจและพร้อมจะสนใจใคร่รู้ไปกับเขา ทุกอย่างก็สิ้นไหล ไอ่เตียในการเล่นและการส่งเสริมพัฒนาการต่างๆ ก็จะทยอยออกมาเองตามธรรมชาติ

15. การมองหาโอกาส ทุกอย่างเป็นโอกาสได้หมด ยกตัวอย่างลูกชายที่ชอบระบบแท็งค์น้ำ ท่อน้ำ พัดลมแอร์ ดิฉันก็จะพาไปดูแต่ก่อนไปก็ได้อื้ออึงกันก่อน ยาวบ้างสั้นบ้างตามแต่เงื่อนไขในขณะนั้นๆ แต่จะไม่เคยปล่อยโอกาสนั้นให้ผ่านไปโดยไม่ได้ทำ FT กันสักที เคยอยู่ครั้งที่อื้ออึงสื่อสารกันที่จะเข้าไปดูจริงได้ยาวนานประมาณครึ่งชั่วโมง ก่อนที่จะได้เข้าไปดูแท็งค์น้ำที่ลูกโปรดปรานกันอย่างขมุกขมูต คือยอมปล่อยเวลาให้ลูกได้อยู่กับสิ่งที่เขาสนใจ โดยมีดิฉันอยู่ข้างๆ คอยตั้งคำถาม ตอบคำถาม หรือแม่แต่ชี้ชวนให้ดูให้คิดในสิ่งที่เกิดขึ้นรอบๆ แท็งค์น้ำแท็งค์นั้น

สรุปโดยรวมแล้วเราแม่ลูกใช้เวลาอยู่ด้วยกันตรงแท็งค์น้ำนั้นเป็นชั่วโมง และเป็นช่วงเวลาแห่งความสุขที่ดิฉันและลูกมีร่วมกัน ถึงตอนนี้ลูกยังนึกถึงช่วง เวลานั้นและพูดถึงอยู่เป็นระยะ แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ที่เป็นสุขนั้นประทับอยู่ในความทรงจำของลูกแล้ว หรือการชอบระบบปลั๊กไฟ สวิตช์ไฟของลูกก็ถูกนำมาใช้ประโยชน์ สำหรับดิฉันนำประเด็นนี้มาวาดเป็นรูปเล่นกัน สิ่งที่ได้จากการยอมให้ลูกทำอะไรก็ได้ที่เขาชอบ แต่ผลพลอยได้ของมันสำหรับดิฉันคือการให้ลูกได้ฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก เพราะเมื่อนั้นเป็นสิ่งที่ลูกชอบ ลูกจะมีแรงจูงใจที่จะทำอย่างไม่รู้เหนี่ยวรู้เบื่อ และเมื่อได้ทำบ่อยๆ ความชำนาญในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของลูกก็ดีขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการจับดินสอของลูกที่มั่นคงแข็งแรงขึ้น ซึ่งผลดีที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันไปอีกคือความมั่นใจที่เกิดตามมา จากการที่สามารถทำได้เขียนได้ เขียนแล้วมีคนชื่นชม วาดแล้วมีคนสนใจใคร่รู้ สิ่งนั้นทำให้ลูกขยายความสามารถทางการเขียนออกไปอย่างง่ายดาย ลูกกลายเป็นเด็กชอบเขียนโน้नเขียนนี่ แล้วนำไปให้พี่ชายอ่านสิ่งที่ลูกเขียนนั้นให้ฟัง เป็นภาษาบ้างไม่เป็นภาษาบ้าง แต่ทั้งพ่อแม่และพี่ชายก็ไม่เคยพูดจาบั่นทอนความมั่นใจเลย เราทั้งหมดก็จะพยายามอ่านไปตามที่ลูกเขียนมา ความสุขเล็กๆ น้อยๆ ในประกายตาลูกก็ทำให้ความสุขนั้นแผ่กระจายไปทั่วบ้าน

16. การเปิดและปิดวงรอบการสื่อสารก็เป็นการตีกรอบการสื่อสารให้จบเป็นเรื่องๆ ซึ่งลูกอาจจะยังอยู่ในเรื่องเดิมอยู่หรือจะเปลี่ยนเรื่องก็ได้ แต่อยู่บนพื้นฐานของการรู้ตัวว่าจะเปลี่ยน เช่นถ้าลูกไม่ยอมเล่นหรือคุยในเรื่องนั้นๆ แล้วและเขาเปลี่ยนเรื่อง ดิฉันจะถามว่าเลิกเล่นแล้วหรือ หรือไม่ยอมคุยแล้วหรือ ลูกจะตอบออกมาเองว่าเขาจะเล่นต่อหรือจะเลิกเล่น แต่ไม่ว่าจะทำต่อหรือไม่ทำ แม่ก็น้อมรับการตัดสินใจของเขาเสมอ สิ่งที่ต้องคิดต่อคือทำไมลูกถึงเล่นหรือคุยอยู่ไม่ได้นาน หากคำตอบออกมาในแนวว่าเพราะเป็นสิ่งที่ลูกไม่สนใจก็ไม่ใช่ไร หากแต่ถ้าคำตอบคือพัฒนาการขึ้น 4 เขายังไม่เต็ม เขายังไม่สามารถโต้ตอบสื่อสารกับเราได้นานพอที่จะอยู่ในเรื่องเดิม นั่นก็หมายความว่าดิฉันยังมีงานที่ต้องทำต่อ ดิฉันก็จะเริ่มตั้งเป้ากับตัวเองว่าในการเปิดรอบการสนทนาหรือสื่อสารกับลูกนั้น ต้องให้ได้อย่างน้อย 3 รอบการสื่อสารในทุกๆ เรื่อง เมื่อได้เป่าดังนั้น ไม่นานเป้าของดิฉันก็สูงขึ้นเรื่อยๆ ผลที่ตามมาคือลูกสื่อสารได้ดีขึ้น ยาวนานขึ้น และซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันลูกของดิฉันเบิกบาน สดใส ร่าเริง พร้อมเรียนรู้ผู้คน เรียนรู้โลก ลูกมีเพื่อน มีอารมณ์ที่หลากหลายลึกซึ้ง มีความเข้าใจในผู้คน และโลกแวดล้อมตัวเขามากขึ้น รวมทั้งมีความอยากรู้อยากเห็น อยากรเรียนรู้ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการใช้ชีวิต เพราะเมื่อมีการเรียนรู้ ลูกก็มีพัฒนาการก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ จากนี้ดิฉันและลูกก็มีหน้าที่ที่จะเรียนรู้ร่วมกันต่อไป เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าอย่างไม่มีสิ้นสุด ก่อนหน้านี้เมื่อดิฉันได้อ่านพัฒนาการของเด็กอื่นที่มีธรรมชาติพูดเก่ง ก็อดไม่ได้ที่จะอยากให้ลูกเป็นอย่างนั้น แต่เดี๋ยวนี้ดิฉันไม่ได้รู้สึกอย่างนั้นแล้ว แม้ว่าถึงอย่างไรลูกก็ยังคงเป็นเด็กที่ไม่ช่างพูดช่างคุย แต่เมื่อมีสิ่งใดที่ลูกสนใจก็จะไม่ได้อ่านหนังสือเหมือนกัน และนั่นไม่ใช่เรื่องสำคัญของดิฉันอีกต่อไป ขอเพียงลูกเรียนรู้อยู่ตลอด ก็พอแล้ว

การก้าวกระโดดของลูกเกิดขึ้นเมื่อดิฉันหาเพื่อนมาเล่นกับลูก จากที่ยังแยกตัว ลูกเริ่มผ่อนคลายขึ้น จนกลายเป็นสนุกกับเพื่อนและก้าวหน้าขึ้นกับการเริ่มเข้ากลุ่ม จนกระทั่งติดกลุ่ม ช่วงนั้นดิฉันเน้นเรื่อง SI เล่นสมมติ และสะท้อนอารมณ์ ลูกก้าวหน้าขึ้นอย่างน่าอัศจรรย์ใจ ภาษาดีขึ้นมาก และที่สำคัญลูกสนใจที่จะเรียนรู้ผู้คน และเรียนรู้โลก สิ่งนั้นทำให้ดิฉันรู้สึกผ่อนคลายและมีความหวังมากยิ่งขึ้น

ลูกมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นจนดิฉันเห็นหนทางการก้าวเดินของเขาได้ชัดเจน ดิฉันได้รู้ว่าลูกมีแบบการเรียนรู้แบบไบโอด และพอรู้ว่าหากจะส่งเสริมเรื่องการเรียนรู้ของลูกนั้นต้องทำอะไร เพียงแต่ขณะนี้เวลานี้อาจยังไม่ใช้สิ่งสำคัญเร่งด่วนที่ดิฉันต้องทำ ดิฉันเพียงต้องการทำพัฒนาการของลูกให้แน่นอนหาเพียงพอที่จะแน่ใจว่าก้าวต่อไปของลูกนั้นจะมั่นคง แข็งแรง เพื่อให้แน่ใจว่าวันหนึ่งวันใดข้างหน้าเมื่อลูกต้องเผชิญโศกภัยยากโง้งได้ในชีวิต พื้นฐานของลูกจะแน่นพอที่ลูกจะสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างเข้าใจ และเป็นสุข ในแบบที่เป็นตัวของเขาเอง

ฟลอร์ไทม์ทำอะไรกับดิฉันบ้าง

สำหรับดิฉันแล้ว การเข้าใจหลักการฟลอร์ไทม์คือความรักแบบไม่มีเงื่อนไขที่พ่อแม่พึงมีให้ลูก เมื่อรักโดยไม่มีเงื่อนไขได้ใจ ก็เกิดการยอมรับ เข้าใจ เห็นใจในความแตกต่าง และความยากลำบากของลูก เมื่อเห็นใจก็รู้สึกถึงแง่ร้ายกับลูก เพียงเห็นแต่แง่ดีเพราะเชื่อว่าลูกไม่ได้แกล้งทำ แกล้งเป็น มีความรู้สึกอยากให้อะไรโดยหวังสิ่งใดตอบแทน ให้เกียรติประหนึ่งว่าลูกเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีศักดิ์และสิทธิ์ที่จะคิดจะเป็นอย่างที่ลูกเป็น ซึ่งนั่นก็คือการให้ออกาสและรับฟังสิ่งที่ลูกคิดอย่างแท้จริง

ฟลอร์ไทม์ทำให้ดิฉันมีความรู้เรื่องพัฒนาการว่าสิ่งใดเหมาะสม สิ่งใดดี สิ่งใดปกติ วันหนึ่งมีเด็กผู้หญิงพัฒนาการปกติคนหนึ่งเข้ามาเล่นกับลูกชายคนเล็กที่มีพัฒนาการปกติของดิฉัน ขณะนั้นลูกอยู่กับพี่เลี้ยง เด็กผู้หญิงเมื่อถูกขัดใจก็ยกมือขึ้นทำท่าจะตี ลูกชายซึ่งปกติแล้วไม่เคยยอมลงให้กับพี่ๆ หรือญาติๆ เลยกลับเงยหน้ามองแม่ของเด็กผู้หญิงคนนั้น แล้วสีหน้าสลดลงด้วยความกลัว หากเป็นเมื่อก่อน ดิฉันคงจะรู้สึกแยที่ลูกไม่สู้คน แต่เดี๋ยวนี้ดิฉันรู้สึกยินดีที่ลูกรู้จักการอ่านภาษากาย และรู้จักประเมินสถานการณ์ว่าตอนนี้ควรทำตัวเช่นไร การตอบสนองทางอารมณ์ของลูกเป็นไปอย่างมีมิติ ลูกรู้ว่าควรสู้หรือไม่ควรสู้ ข้าดิฉันก็ไม่กังวลด้วยว่าลูกจะเป็นเด็กก้าวร้าว เกเร เพราะดิฉันได้พยายามฝึกให้ลูกแสดงออกทางอารมณ์ด้วยการเล่นสมมติ และสะท้อนอารมณ์ และจะยังคงทำต่อไป เพราะดิฉันมีฟลอร์ไทม์อยู่ในมือ

ฟลอรัไทม์จะช่วยเป็นเครื่องมือนำทางให้ดิฉันมั่นใจในเส้นทางพัฒนาการการเรียนรู้ของลูก รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการหล่อหลอมจิตใจดิฉันให้เข้มแข็ง เติบโตพร้อมที่จะรับมือกับจังหวะใดก็ได้ที่จะผ่านเข้ามา เพื่อลอบประโลมทั้งจิตใจของตัวเองและลูก ในวันที่ใครคนใดคนหนึ่งหรือเราทั้งคู่อ่อนแอ ทุกข์ทน และอยากท้อ ให้เส้นทางนั้นยังคงเป็นเส้นทางที่ถูกต้องเหมาะสมอันเป็นวิถีทางแห่งธรรมชาติ ธรรมชาติที่มนุษย์นั้นแท้จริงแล้วไม่ได้ต้องการอะไรมากไปกว่าการมีชีวิตอยู่อย่างเข้าใจตัวเอง และทำสิ่งที่ตัวเองมีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด บนพื้นฐานความพอเพียง พอดี และบนจุดที่ตัวเองนั้นมีความสุขที่เป็นนิรันดร์

ต่อมาดิฉันได้เรียนรู้ว่าการทำฟลอรัไทม์อย่างถูกหลักการคือการมีชีวิตอยู่อย่างไม่ขัดแย้ง ไม่ขัดแย้ง ทั้งกับตัวเอง ผู้อื่นและธรรมชาติ ไม่ขัดแย้งในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าเห็นด้วยหรือยอมตามไปทุกอย่างโดยไม่มีจุดยืน เพียงเป็นการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในหลายๆ ด้าน พร้อมเจรจา พุดคุย ในฐานะมิตรที่ปรารถนาดีด้วยคนหนึ่ง เมื่อเราเป็นสุขอยู่บนเส้นทางนี้ ใจเราก็เบิกบาน รับฟัง และมองคนอื่นประหนึ่งเพื่อนมนุษย์ที่มีศักดิ์และสิทธิ์ที่จะคิดจะเป็นอย่างเข้าใจ และการจะทำเช่นนั้นได้ก็ต้องรู้จักจัดการกับอารมณ์ของตัวเองเป็นอันดับแรก ซึ่งทำให้เรากลายเป็นคนรับฟัง และเป็นมิตร

สำหรับลูก การทำฟลอรัไทม์เป็นการฝึกให้ลูกเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างยอมรับเช่นกัน เพราะเมื่อมีข้อขัดแย้งหรือคิดเห็นไม่ตรงกันเกิดขึ้นมาเมื่อไหร่ พ่อแม่ก็พร้อมจะเจรจา พุดคุยกับลูกเมื่อนั้น ลูกก็ได้เรียนรู้วิธีการจัดการอารมณ์ของตัวเองเช่นกัน

ดิฉันได้เรียนรู้ว่าการอยู่ร่วมกันอย่างไม่ยอมรับกัน อันนำมาซึ่งความขัดแย้งนั้นไม่ใช่คำตอบของชีวิตที่ดีฉันค้นหาอยู่ เพราะไม่เคยรู้สึกดีอย่างจริงๆ จังๆ สักครั้งเมื่อมีเรื่องขัดแย้งกับใคร ไม่ว่าจะเป็ลูก สามี ครอบครั หรือเพื่อนร่วมงาน แต่เมื่อได้รู้จักฟลอรัไทม์ได้ฝึกทำ ได้ฝึกคิด ดิฉันพบว่าตัวเองนั้นเบิกบาน แต่ไม่ได้หมายความว่าดิฉันกลายเป็นคนไม่มั่นใจในตัวเองหรือไม่มีจุดยืนไปแล้ว นั่นไม่ใช่เรื่องเดียวกัน การเบิกบานและยอมรับนี้ กลับทำให้ดิฉันมีความชัดเจนในตัวตนมากยิ่งขึ้น คิด พุด ทำอะไรอย่างมีสติไตร่ตรอง ผลได้ผลเสียที่อาจเกิดขึ้นอย่างถ่องแท้ ทั้งนี้กับบนพื้นฐานการมองเพื่อนมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าใครจะรู้สึกอย่างไร ดิฉันไม่ได้ใส่ใจสิ่งนั้นอีกต่อไป ดิฉันเพียงใส่ใจ "ใจ" ของตัวเองเท่านั้นว่าทำอะไรที่ถูกต้อง เบิกบานหรือยัง คำตอบหรือผลลัพธ์ของสิ่งนั้นๆ ก็จะค่อยๆ คลี่คลายออกมาเอง

สำหรับดิฉัน ดิฉันคิดว่าฟลอรัไทม์คือวงจรแห่งการสร้างสรรค์ เมื่อเราเข้าใจ ยอมรับ แม้เพียงสิ่งเล็กน้อยที่ลูกทำได้ และชื่นชม ลูกก็ผ่อนคลายและมีกำลังใจเริ่มอยากที่จะทำ เราก็ชื่นชม ให้กำลังใจและยอมรับ ลูกก็เริ่มลองทำ และพัฒนาความสามารถขึ้นไปเรื่อยๆ วงจรนี้เป็นวงจรที่สร้างสรรค์และเหมาะที่จะใช้กับทั้งตัวเองและลูกเป็นอย่างมาก

ดิฉันได้ใช้ฟลอรัไทม์กับลูกจนกระทั่งลูกสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข สดใส ร่าเริง ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน หรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ ดิฉันสามารถมองเห็นอนาคตของลูกได้ชัดเจนโดยไม่รู้สึ กังวล ลูกรู้จักเรียนรู้โลก เรียนรู้อารมณ์ที่หลากหลาย เข้าใจความรู้สึกของตัวเอง ขณะที่ดิฉันเต็มเปี่ยมไปด้วยความศรัทธาและตั้งมั่นที่จะมุ่งหน้าเดินต่อไปบนเส้นทางที่น่าประทับใจนี้ ดิฉันมั่นใจว่าจะนำพาตัวเอง และลูกๆ ไปสู่จุดหมายที่ยิ่งใหญ่ของการใช้ชีวิต

ดิฉันเองนั้นอยากจะบอกว่าฟลอร์ไทม์เป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ คือสิ่งที่ดิฉันค้นหาตลอด และการค้นพบฟลอร์ไทม์ ดิฉันถือว่าเป็นการค้นพบสิ่งอันเป็นที่สุดของการใช้ชีวิต เพราะแท้จริงแล้วชีวิตนั้นไม่ต้องการอะไรที่มากไปกว่าการเข้าใจตัวเองและอยู่อย่างเป็นสุขในสภาวะที่เป็นตัวเอง หากคิดวิเคราะห์แล้ว ดิฉันคิดว่าฟลอร์ไทม์คือธรรมชาติ และการใช้ชีวิตตามธรรมชาตินั้นคือการใช้ชีวิตตามความหมายที่ควรจะเป็น ใช้ชีวิตอย่างมีคนยอมรับและรักในสิ่งที่ประกอบขึ้นเป็นตัวเราอย่างไม่มีเงื่อนไข นั่นเองที่ทำให้ดิฉันเป็นสุขทั้งเรื่องของตัวเอง เรื่องลูก เรื่องครอบครัว เรื่องที่ทำงาน

ฟลอร์ไทม์ทำให้ดิฉันมองทุกอย่างอย่างมีสติ มองอย่างเข้าใจและเห็นแง่ดีในทุกๆ เรื่อง ซึ่งนั่นทำให้ทุกอย่างดูกว้างและทุกหนทางที่เดินผ่านไม่คับแคบ แต่สดใสเบิกบานและน่ายินดี อย่างน้อยก็เรานี้แหละที่รักและภูมิใจในตัวเอง ความเป็นตัวตนก็ชัดเจน ไม่ตรีจิตที่มีให้เป็นเกราะกำบังสิ่งร้ายๆ เป็นอย่างดี

หลายวันก่อนลูกชายคนโตถามดิฉันว่า หากมีเวทมนต์และให้แม่ขอได้ 1 ข้อ แม่จะขออะไร ดิฉันตอบว่า ขอให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ลูกชายตอบกลับมาทันทีว่า โห ให้พรทั้งที ขอแค่นั้นเองเหรอ เมื่อดิฉันถามกลับ ลูกตอบว่าจะขอให้แม่มีเวทมนต์ไว้ใช้ตลอดไป ได้ยินคำตอบเช่นนั้น ดิฉันก็ยังคงพูดคุยสอบถามความรู้สึกของเขาไปเรื่อยๆ โดยไม่ได้เฉลยว่าคำตอบที่ถูกต้องนั้นคืออะไร รู้เพียงแต่ว่าดิฉันได้พบเจอคำตอบที่ถูกต้องของดิฉันแล้ว ดิฉันจึงได้แต่ยิ้มให้กับความดีงามของลูก ก่อนหน้านั้นคงรู้สึกดีที่ลูกฉลาดรู้จักคิด แต่ขณะนี้ คำตอบของลูกทำให้ดิฉันรู้ว่าตัวเองมีงานต้องทำต่อ คือการทำตัวเองให้ลูกเห็นว่าความสุขที่แท้จริงของดิฉันนั้นเป็นอย่างไร เพื่อว่าเมื่อถึงวันที่ลูกออกเดินทางเริ่มต้นค้นหาความหมายของชีวิต ลูกอาจมีหนทางของแม่เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่ง แต่สุดท้ายแล้วลูกจะเลือกทางใดก็ไม่รู้ระอะไรที่ดิฉันจะเดือดร้อนหน้าที่ของดิฉันมีเพียงเตรียมตัว เตรียมใจให้พร้อมสำหรับบล็อบไยอน เข้าใจ เห็นใจและยอมรับในสิ่งที่ลูกเลือกไม่ว่าทางนั้นจะถูกใจดิฉันหรือไม่ก็ตาม

หากจะมองกันจริงๆ ก็ต้องบอกว่าดิฉันเองก็เรียนรู้การทำฟลอร์ไทม์ไปพร้อมกับลูก เราทั้งหมดต่างเป็นโจทย์ของกันและกัน เรียนรู้กันไปเพื่อให้แต่ละคนนำไปปรับใช้กับคนอื่นๆ รอบนอกที่กว้างออกไปเรื่อยๆ ต่อไป

ดิฉันเพียงเดินอยู่บนเส้นทางที่เป็นคำตอบของตัวเอง และเรียนรู้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น พัฒนาการไม่มีวันสิ้นสุด และดิฉันก็จะยังคงเดินทางค้นหาคำตอบที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไปอีกบนเส้นทางที่นำค้นหาเส้นทางนี้

จากการค้นพบที่ยิ่งใหญ่นี้ ดิฉันต้องขอบคุณบุคคลทั้งหมดนี้ ซึ่งไม่สามารถที่จะขาดหรือละเลยส่วนใดส่วนหนึ่งไปได้เลย ทุกส่วนล้วนเป็นตัวจักรสำคัญของการจะเดินทางไปให้ถึงจุดหมายที่ดิฉันได้ตั้งไว้

1. ลูกคนพิเศษ ที่ทำให้ดิฉันค้นพบหนทางที่เสาะหามานาน โดยไม่มีวันรู้เลยว่า จะพบเจอหนทางนั้นเมื่อไหร่

2. คุณหมอผู้บุกเบิกหนทาง และแนะนำทางเดินที่ตรงทางให้ คุณหมอผู้ไม่เคยเหน็ดเหนื่อยนำพาที่จะตอบคำถามเข้าไปเข้ามา รวมทั้งคุณครูทุกท่านที่ช่วยแนะแนวทาง ช่วยทำให้รู้ว่าทางที่คิดว่าตันนั้นยังมีช่องเปิดที่ซ่อนไว้อยู่เสมอ ขอเพียงเรามุ่งมั่นที่จะหาให้เจอ
3. ผู้ปกครองพลอร์ใหม่ทุกท่านที่ช่วยกันถามช่วยกันตอบ ซึ่งทำให้คำถามที่เกิดขึ้นระหว่างที่ยังไม่เข้าใจ พลอร์ใหม่อย่างแท้จริงนั้นได้รับคำตอบ
4. และที่สำคัญยิ่ง คือสามิทีให้ความรัก การสนับสนุน ช่วยเหลือลงแรงกายแรงใจ ให้เราได้ฟันฝ่าอุปสรรคในตัวเราไปได้ ซึ่งนั่นเป็นกำลังใจสูงสุดสำหรับดิฉัน รวมทั้งญาติพี่น้องที่คอยช่วยเหลือสนับสนุน ให้ความรัก และพร้อมเรียนรู้พลอร์ใหม่ไปกับเรา เพื่อไปปรับใช้กับเด็กคนอื่นๆ ในครอบครัว ทั้งยังช่วยเป็นส่วนหนึ่งในโปรแกรมกิจกรรมที่ดิฉันจัดขึ้นภายใต้แนวทางพลอร์ใหม่อย่างสมัครใจด้วยความปรารถนาดีอย่างจริงใจ

Krongkan บอกเล่าประสบการณ์ตรง

คุณเพื่อน้องเมอแตม ช่วยแปลบทความ

22 พ.ย. 2553

